

Neefektivní pracoviště, nebo slepice snášející zlatá vejce?

Jako přímí účastníci nedávného klíčového zasedání AS UP jsme měli možnost se znovu přesvědčit o tom, jak je možné ohýbat fakta. Jelikož hosté na jednání neměli příležitost se proti některým tvrzením ze strany vedení přírodovědecké fakulty ohradit, považujeme za důležité to učinit zde. Na programu bylo mimo jiné i důležité hlasování přibližující Univerzitu Palackého ke vzniku nového vysokoškolského ústavu. Instituce, již děkan Kubala navzdory veřejné proklamaci ze dne 5. září 2019 dlouhodobě nepodporuje. Stejně jako dlouhodobě a otevřeně nepodporuje žádné z center na PřF, která by nejráději viděl rozpuštěná zpět do kateder. Nepřímo to naznačil již v říjnu loňského roku na setkání akademické obce s rektorem UP a dost přímo také na zasedání AS UP, kde přítomně přesvědčoval o tom, že brněnský vysokoškolský ústav CEITEC rozpouští své týmy a vlastně směřuje k záhubě. Zjevně tím chtěl ukázat, že koncept vysokoškolského ústavu nedává smysl. To, že je realita naprosto odlišná, ví každý, kdo se trošku zajímá o dění v české akademické kotlině. Jasně to potvrdila slova odcházejícího rektora Masarykovy univerzity Mikuláše Beka, který ve svém projevu právě ocenil minulé kroky, na jejichž základě byl CEITEC zřízen jako vysokoškolský ústav (www.facebook.com/masarykova.univerzita/videos/945240769187490).

Na jednání zazněla ze strany vedení fakulty zcela mylná informace, opakovaná také donekonečna v médiích, že fakulta v minulosti významně investovala do center. A to i přesto, že pan rektor pár minut předtím znovu opakoval všem přítomným dobře známou historii financování center, která byla plně vybudována ze zdrojů Evropské unie (Evropského fondu regionálního rozvoje) a MŠMT. Také v dalších letech se centra rozvíjela a prokázala svou udržitelnost bez jakékoliv mimořádné podpory ze strany fakulty. Obstála v náročných a velkých grantových soutěžích včetně čtyř projektů ve výzvách OP VVV, ERC, ERC CZ, EXPRO, Centra kompetence TA ČR atd. Jen v případě projektů OP VVV se jedná o financování v úhrnné výši téměř 1 miliardy korun, které bylo získáno v náročné soutěži. Dále se děkan Kubala nezdráhal zopakovat to, co zaznívalo z jeho úst také při setkáních se zaměstnanci RCPTM. Že totiž fakulta je dost robustní na to, aby odchody některých špičkových vědců ustála a problémy v plnění monitorovacích indikátorů v projektech OP VVV vyřešila. Dle jeho slov fakulta publikuje 700 prací ročně a s řešením tudíž nebude problém. Není ovšem jasné, jak lze projekt zaměřený například na materiálový výzkum „řešit“ tím, že se budou vykazovat publikace, které s tématem projektu nesouvisejí, nebo jak řídicí orgán naloží s výměnou řešitelského týmu v polovině projektu. Bezesporu by se jednalo o nesplnění dotačních podmínek a celá situace by skončila v lepším případě ostudou, v tom horším stamilionovými sankcemi.

Pan děkan dále uváděl histogramy, v nichž bez jakékoliv specifikace podkladů porovnával „výkon“ kateder a „výkon“ center dělený náklady na výzkum. Pomiňme fakt, že nikdo neví, jak výkon hodnotil a jaké investice a proč do tohoto porovnání zahrnul. Je otázkou, zda lze srovnávat pracoviště etablovaná desítky let s pracovišti, která vznikla nedávno a prodělávají bouřlivý rozvoj. Je dále absolutně nesmyslné porovnávat náklady například na teoretický výzkum v matematických oborech s drahým výzkumem třeba v oblasti materiálových věd. Pokud šlo o snahu ukázat, že centra jsou nevykonná, proč je pak děkan v České televizi týž den porovnával ke slepicím, která snášejí zlatá vejce?

Jak hodnotit excelenci pomocí nástrojů InCites v databázi Web of Science vysvětlil elegantně prorektor Banáš v reakci na vystoupení proděkana Bábka, podle nějž jsou na fakultě/univerzitě úspěšnější obory než ty spjaté s vědeckými centry. Proč je tu obecně nesmyslná potřeba srovnávat geografii s nanotechnologiemi nebo historií? Na UP bychom přece měli být pyšní na jakýkoliv úspěšný obor, který vyniká nejlépe nejen v českém, ale i evropském žebříčku. Pokud takto vyčnívají docentem Banášem zmiňované nanotechnologie a třeba fyzikální chemie, proč je tu snaha dělit excelenci kapalným heliem?

Zkrátka a dobře: vyjádření ze strany vedení fakulty jsou plná rozporů. Na jedné straně deklaruje, že „myšlenku integrace výzkumných kapacit Univerzity Palackého naopak podporuje a podniká aktivní kroky ke vzniku vysokoškolského ústavu“, na straně druhé děkan na zasedání AS UP hovoří o Armagedonu, který údajně na přírodovědecké fakultě nastane po případném vzniku ústavu.

Nejen v tomto kontextu jsme proto pyšní na senátory Univerzity Palackého. Pokud jednou dali hlasitě a dost jednoznačně prostor samotné vizi vysokoškolského ústavu na půdě naší alma mater, dělají nyní kroky pro jeho zřízení. Činí tak formou demokratickou, slušnou, plnou respektu ke všem zainteresovaným stranám ve snaze dosáhnout konsensu. Bylo by dobré, kdyby pan děkan jednal stejně, respektoval rozhodnutí senátu i vůli většiny zaměstnanců center a pracoval na dosažení technické dohody mezi PŘF a centry. Připomeňme, že centra jsou s vedením fakulty v rámci podepsaných dokumentů dohodnuta na dělení všech klíčových zdrojů rozpočtu včetně financí za výuku, zdrojů institucionální podpory i grantových prostředků. Ředitelé center opakovaně deklarují ochotu ke kompenzacím investičních závazků i ztrát na příjmech děkanátu. Nikdo také nepochybuje o tom, že bychom se s kolegy, s nimiž jsme deset let spolupracovali, nedokázali dohodnout na sdílení a využití přístrojů a budov. Zanechme proto obstrukcí a šíření zbytečných obav a pojdme dosáhnout kompromisu tak, abychom se všichni po měsících útrap mohli znovu plně věnovat vědecké a pedagogické práci. Nezapomínejme na přínosy, které vysokoškolský ústav pro rozvoj univerzity může mít. Vedení lékařské fakulty s kolegy v ÚMTM jasně ukázali, že kde je vůle, tam je cesta.

Štěpán

Kment

Dalibor

Jančík

Jakub

Navařík

Jan

Belza

Radek Zbořil